

Plynulý přechod dětí z předškolního do základního vzdělávání

Mgr. Tomáš Zatloukal, MBA, LL.M., MSc. | ústřední školní inspektor

Odklady školní docházky

Odklady jako systémový problém

Dlouhodobě vysoký podíl odkladů (2023/24: 22,5 %, 2024/25: 18 %)

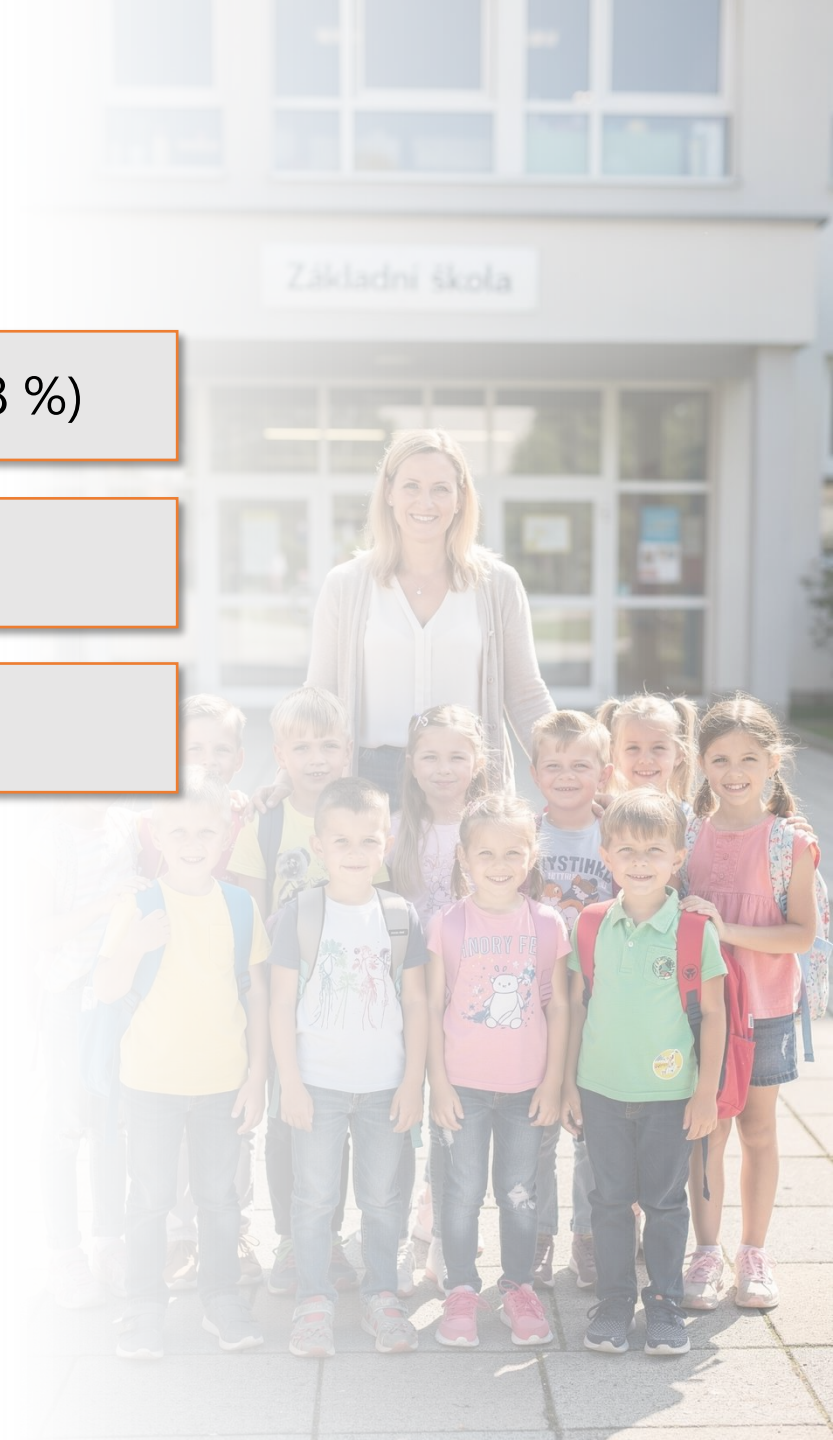
Regionální nerovnosti (rozdíly až 15 p.b. mezi okresy)

Odklady jako symptom širších problémů

- ➡ Pozdní nástup do MŠ
- ➡ Nedostatečná návaznost MŠ-ZŠ
- ➡ Obavy rodičů a škol

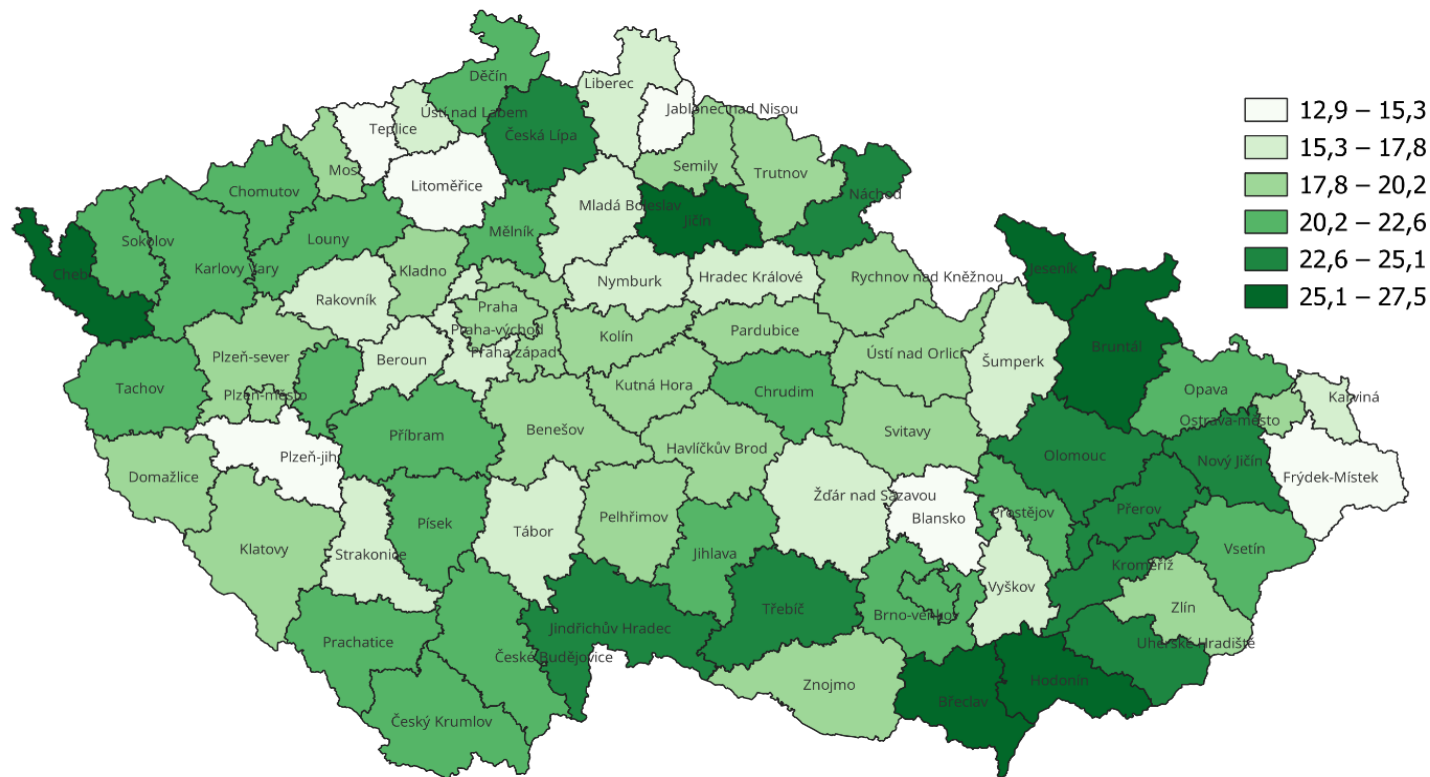

Legislativní odpověď: Novela školského zákona

Pokrok ano, ale cesta je ještě dlouhá

Podíl šestiletých v mateřských školách a v přípravných třídách na počtu šestiletých v předškolním a základním vzdělávání - běžné třídy (v %)

Nejvyšší (až 27 %)

Cheb
Jičín
Břeclav
Hodonín

Nejnižší (13-15 %)

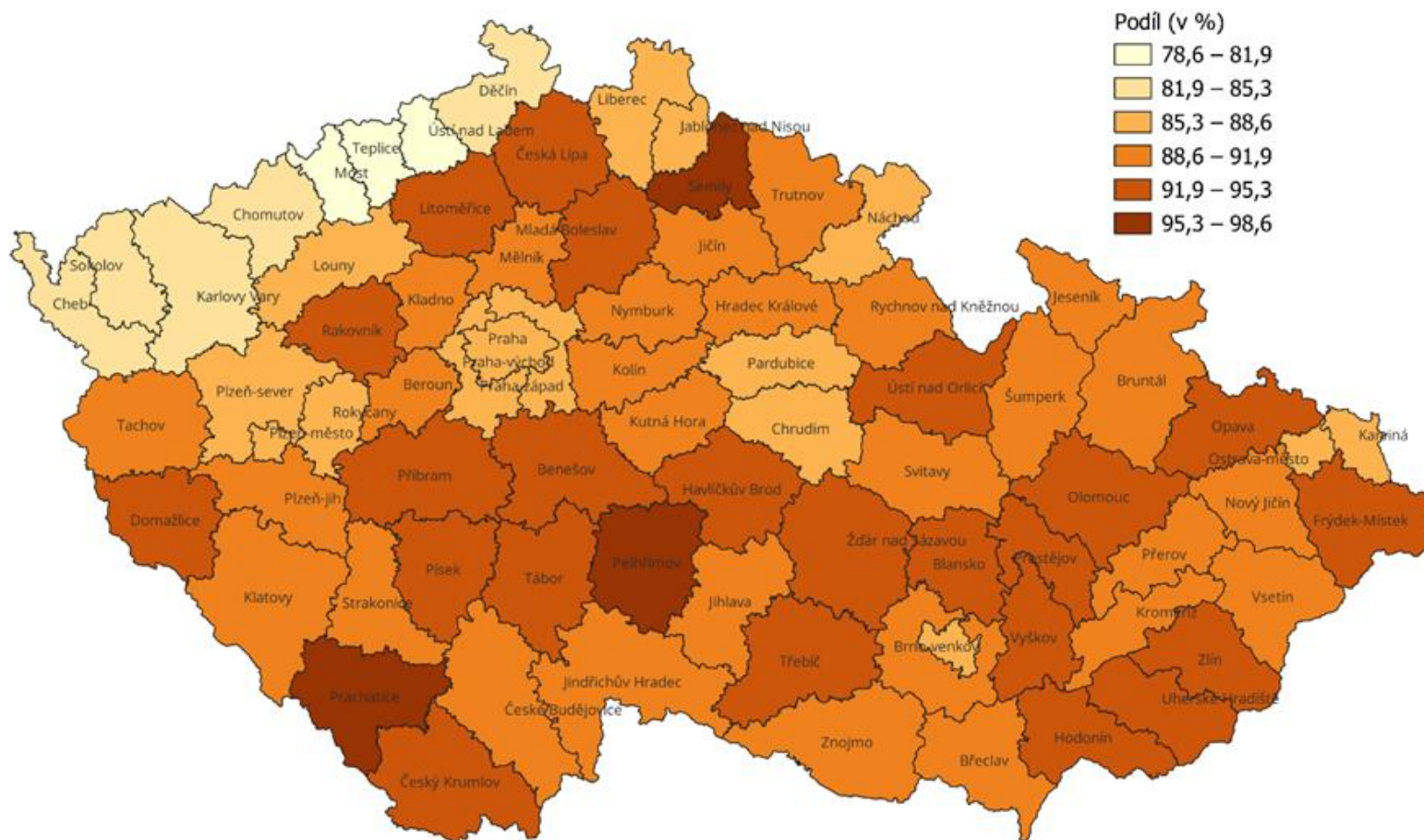
Teplice
Litoměřice
Plzeň

Stále vysoké regionální rozdíly

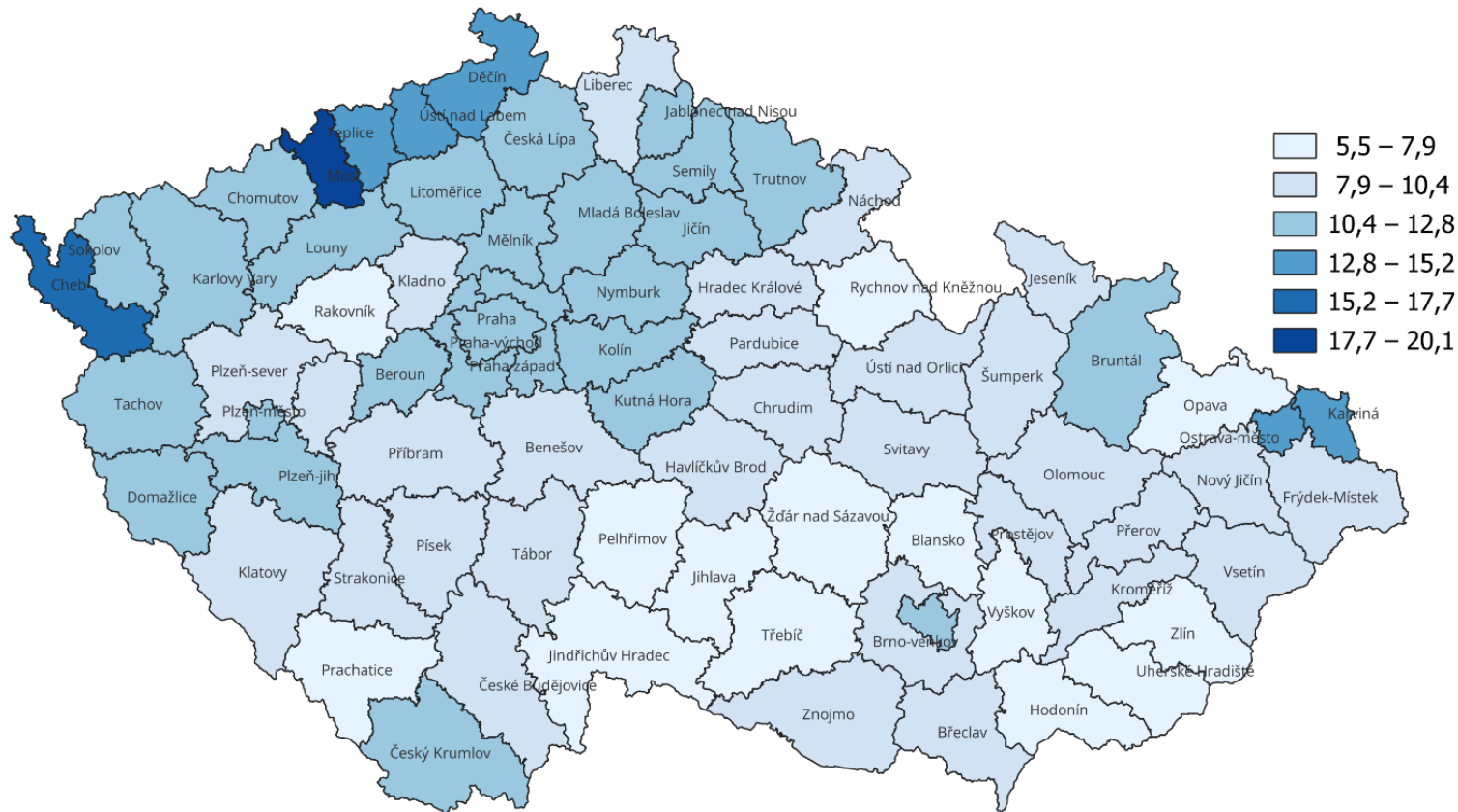
Kořeny problému: Kdy děti začínají chodit do MŠ

Podíl 3–5letých dětí zapsaných v mateřských školách na kohortě 3–5letých

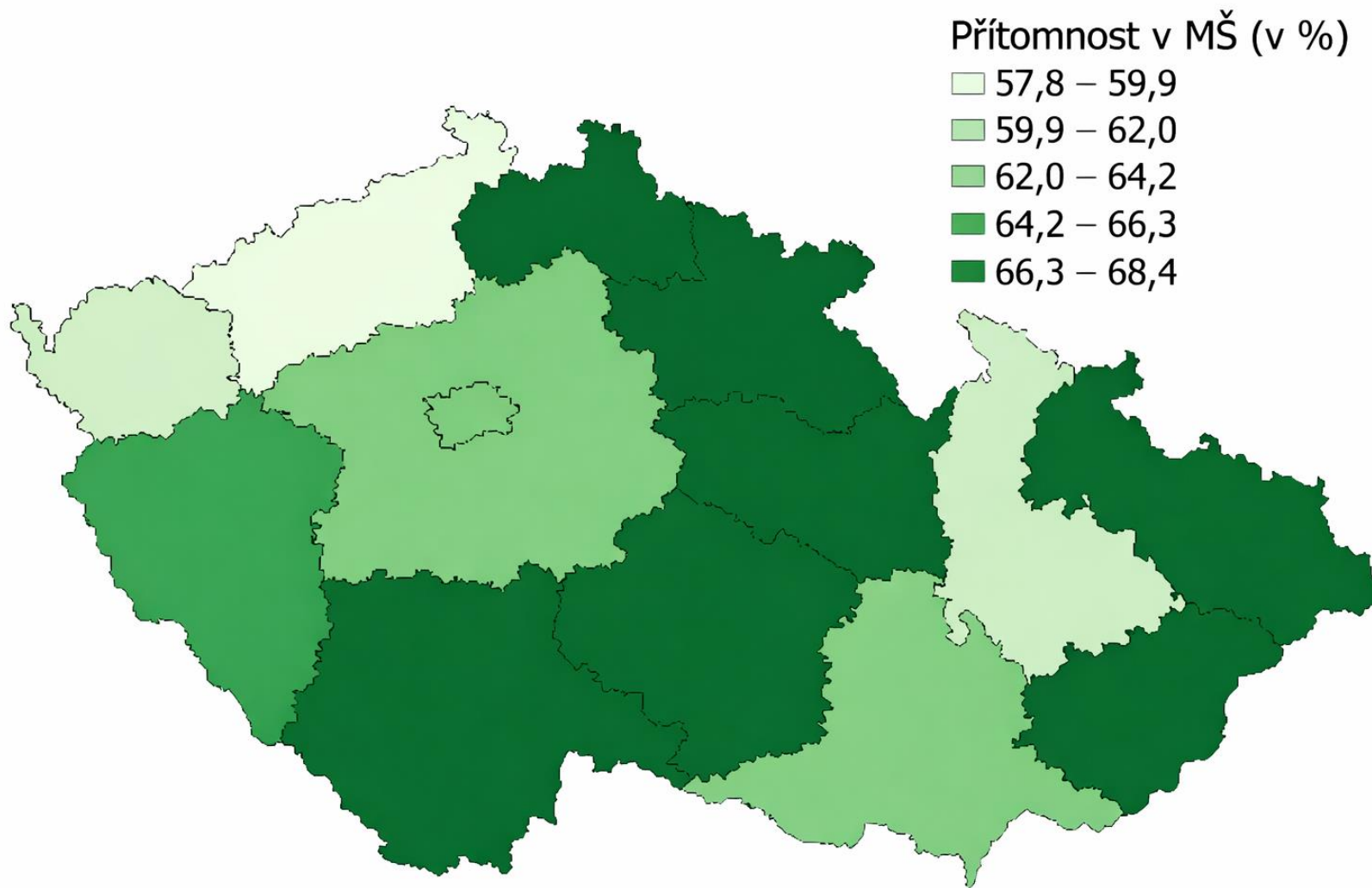
Kořeny problému: Kdy děti začínají chodit do MŠ?

Podíl nově nastoupivších do běžných tříd mateřských škol v 5 letech na počtu pětiletých v běžných třídách mateřských škol ve školním roce 2024/2025 (v %)

Pozdní nástup = vyšší potřeba podpory

Skutečná docházka do MŠ

Legislativa nestačí - co musí fungovat v praxi každé školy

4 klíčové oblasti podpory

Pedagogická diagnostika v MŠ

- Systematické sledování vývoje dětí
- Včasná identifikace potřeb podpory
- Diagnostika jako východisko pro plánování

Spolupráce MŠ a ZŠ

- Předávání informací o dětech
- Společné aktivity pro plynulý přechod
- Sledování úspěšnosti po nástupu do ZŠ

Práce s rodiči

- Osvěta o významu včasného nástupu do MŠ
- Podpora pravidelné docházky
- Komunikace o připravenosti dítěte

Adaptace v 1. ročníku ZŠ

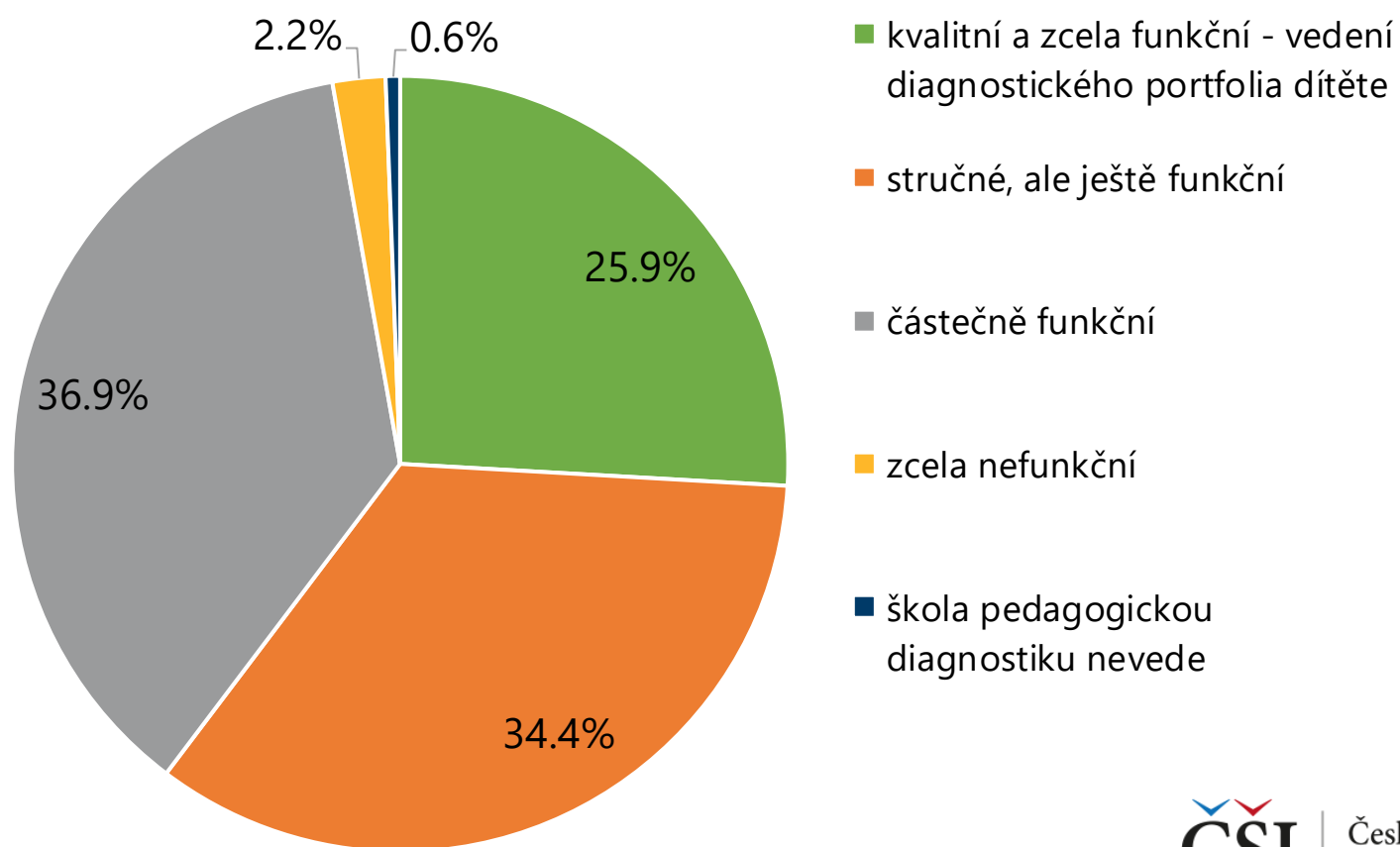
- Adaptace na školní prostředí
- Heterogenní složení tříd
- Vliv organizace vzdělávání

Pedagogická diagnostika v MŠ

Jak pedagogické diagnostikování naplňuje svou roli?

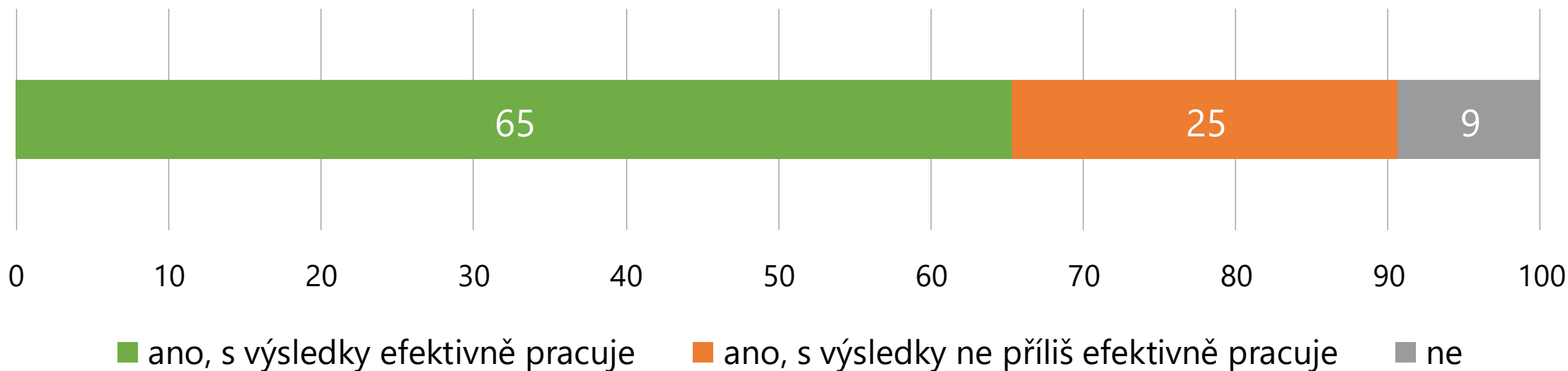
Funkčnost pedagogického diagnostikování

Zjišťování školní připravenosti dětí

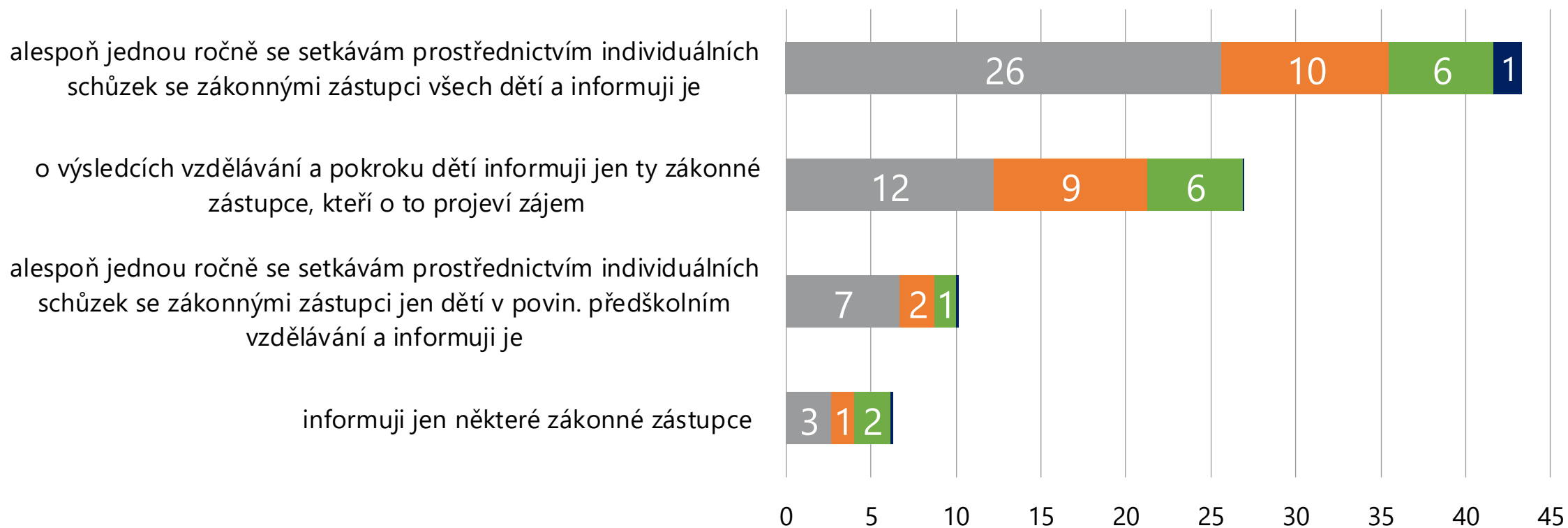
Podíl mateřských škol (v %)

Školní připravenost dětí **zjišťuje většina navštívených mateřských škol, 1/4 škol** však s výsledky zjišťování **pracuje neefektivně**.

Spolupráce se zákonnými zástupci

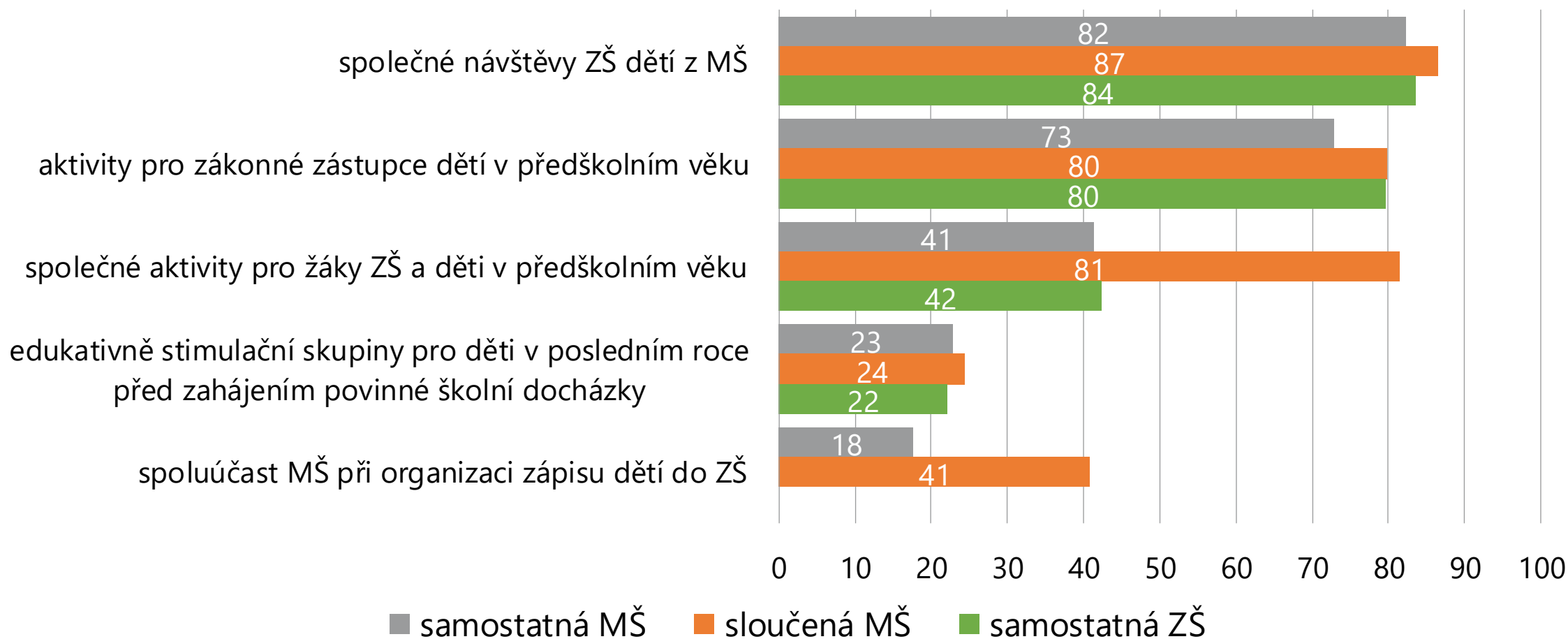
Způsob informování zákonných zástupců o výsledcích vzdělávání jejich dětí

■ cílený rozhovor nad výsledky dítěte ■ delší neformální rozhovor ■ stručné předávání informací ■ písemné předávání informací

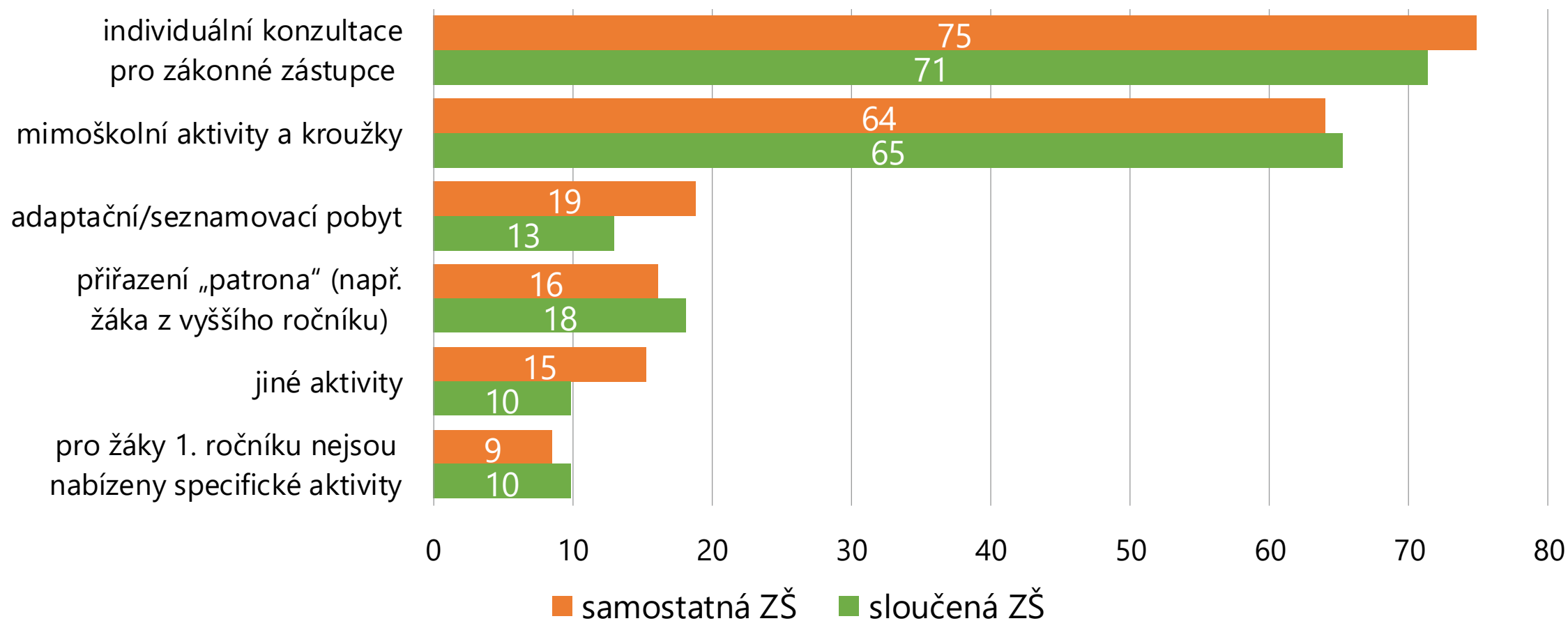
Spolupráce MŠ a ZŠ

Aktivity nabízené dětem nebo jejich zákonným zástupcům před nástupem do základní školy

Adaptace v 1. ročníku ZŠ

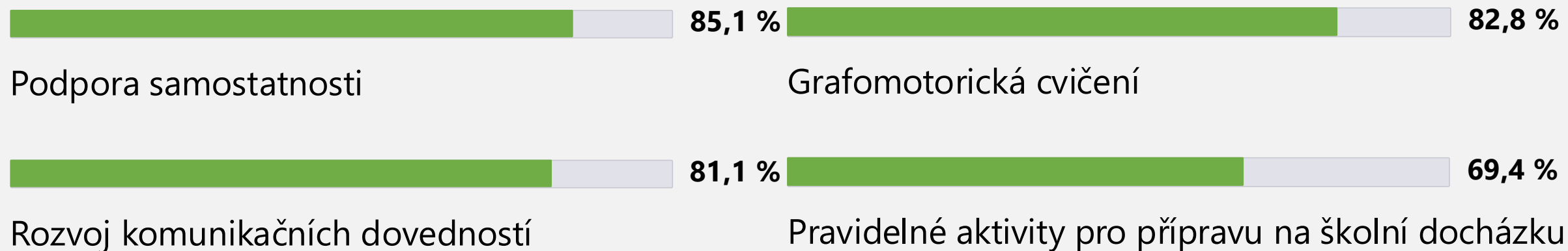
Aktivity nabízené žákům 1. ročníku základní školy v rámci adaptace na školní prostředí

Závěr a doporučení

Co už funguje dobře

Uplatňované metody a formy podporující přechod do ZŠ - podíl učitelů (v %)

Aktivity MŠ pro plynulý přechod

- ▶ 88 % škol organizuje návštěvy dětí v ZŠ (**nárůst o 4 p.b.**)
- ▶ Nárůst edukativně-stimulačních skupin (**o 8 p.b.**)

Kde je ještě prostor pro zlepšení

Kritické oblasti

- Pouze 1/3 mateřských škol sleduje úspěšnost dětí po nástupu do 1. třídy
- 13 % MŠ vůbec nesleduje úspěšnost (zejména samostatné MŠ)
- Pedagogická diagnostika často není využívána pro individualizaci
- Identifikace dětí s vyšším potenciálem zůstává neefektivní

► **Dopad:** Nemožnost vyhodnotit účinnost přípravy a přizpůsobit ji

- 1 Podporovat **zapojení dětí** do předškolního vzdělávání **dříve než v pěti letech**, a to s ohledem na prokazatelné přínosy dlouhodobější účasti dětí v předškolním vzdělávání.
- 2 Podporovat **systematickou realizaci individualizace vzdělávací nabídky** založené na kvalitní pedagogické diagnostice předškolních dětí.
- 3 Podporovat pravidelnou **komunikaci a spolupráci mateřských a základních škol** za účelem zlepšení školní připravenosti dětí a sjednocení pohledu na potřebné schopnosti a dovednosti dětí.
- 4 Podporovat pravidelnou **komunikaci a spolupráci mateřských škol se zákonnými zástupci** včetně předávání informací o výsledcích vzdělávání dětí, případných vzdělávacích obtížích či nedostacích ve školní připravenosti.
- 5 V rámci předškolního vzdělávání klást větší důraz zejména na **logopedickou prevenci a péči**.
- 6 **Posílit další vzdělávání pedagogických pracovníků** zaměřené na prožitkové učení, divergentní myšlení, oceňování projevů a výkonů dětí vzhledem k jejich možnostem (zohledňujících jejich individualitu).

